

Evaluering av lærekandidatordningen

NIFU har gjennomført en undersøkelse av lærekandidatordningen og av ordningen med tilskudd til opplæring av lærlinger, praksisbrevkandidater og lærekandidater med særskilte behov.

RAPPORT | SIST ENDRET: 07.06.2018

Tittel:

«Jeg vet ikke hva alternativet skulle vært». Evaluering av lærekandidatordningen og av ordningen med tilskudd til opplæring av lærlinger, praksisbrevkandidater og lærekandidater med særskilte behov

Rapporten:

Last ned rapporten hos NIFU (PDF)

Forfatter:

Eifred Markussen, Jens B. Grøgaard og Hanne Næss Hjetland

ISBN:

978-82-327-0328-9 (Nettutgave)

Utgiver:

NIFU

År:

2018

Hva er lærekandidatordningen?

Lærekandidatordningen er en parallell til lærlingordningen. De unge skal gå to år i skole og de skal avslutte opplæringen sin i bedrift. Å være lærekandidat i stedet for lærling innebærer at man ikke har som mål å nå alle læreplanmål, man har en redusert læreplan. Det å være lærekandidat er ikke definert som spesialundervisning. Ved slutten av opplæringstida i bedrift går lærekandidatene opp til en kompetanseprøve (der lærlingene går opp til fag-/svenneprøve). Når de består, oppnår de grunnkompetanse (der lærlingene opp-når yrkeskompetanse), og de får et kompetansebevis (der lærlingene får fag-/svennebrev) som dokumentasjon på oppnådd kompetanse.

Analysene i rapporten bygger på en spørreundersøkelse som ble besvart av samtlige fylkeskommuner, rådgivere ved 77 prosent av landets fylkeskommunale videregående skoler og av rådgivere ved 61 prosent av landets kommunal grunnskoler, intervjuer med 12 lærebedrifter/opplæringskontor som har lærekandidater, intervjuer med LO, NHO og Utdanningsforbundet, samt registerdata om alle yrkesfagelever fra kullene som begynte i videregående skole i august 2010, 2011 og 2012..

Lærekandidatordningen fungerer godt for lavt-presterende elever

Studien viser at lærekandidater med svakt prestasjonsgrunnlag fra grunnskolen oppnår bedre kompetanse som lærekandidater i form av gjennomføring og resultater. Fylkeskommunene mener at mange lærekandidater etter avlagt og bestått kompetanseprøve har en kompetanse som er etterspurt i arbeidslivet. Det påpekes at det er stor variasjon i den kompetansen lærekandidatene reelt sett har oppnådd, og at det kan ha betydning for om de får jobb.

Et fåtall av lærekandidatene fortsetter utdanningen etter lærekandidatperioden

Analysen viser at det kun er 74 av i alt 1753 lærekandidater fra kullene som begynte i videregående opplæring i 2010, 2011 og 2012, som er registrert at de er ordinær elev eller lærling etter at de avsluttet tiden som lærekandidat. Det vil si at det kun er 4,2 prosent av lærekandidatene fra disse årskullene som har forsøkt seg på ordinært fagbrev eller studiekompetanse. Av disse 74 personene er det 26 som har fullført og bestått videregående opplæring. To har fullført og bestått påbygning til generell studiekompetanse, ni har bestått yrkesfaglig Vg2, og 15 har tatt fagbrev. Ut fra disse tallene konkluderer NIFU med at de fleste som har vært lærekandidater i den gitte perioden sannsynligvis har valgt en opplæring som har vært riktig ut fra deres forutsetninger.

Andelen lærekandidater holder seg stabil

I perioden 2010 – 2017 har andelen lærekandidater (beregnet ut fra summen av lærlinger og lærekandidater) vært stabil på landsbasis. I 2014 var andelen 4,7. I 2015 var den 4,8 og i 2016 var den 4,6. I 2017 var den redusert til 4,4. Antall lærekandidater var i 2017 1952. Det er variasjoner i andelen lærekandidater mellom fylkene, og det er særlig Østfold, Buskerud og Vestfold som satser på ordningen.